

MODERN İKTİSAT BİLİMİNİN KURUCULARI

Modern iktisat biliminin önemli kurucularından olan,

JAGDISH BHAGWATI

(Columbia Üniversitesi, ABD)

"Uluslararası Ticaret, Yoksullaştıran Büyüme, Serbest Ticaret Savunuları" gibi çalışmalarıyla iktisat biliminin unutulmazları arasında yer almaktadır.

çalışmalarıyla

JAGDISH BHAGWATI (1934-...)

Yaşam Öyküsü: 26 Temmuz 1934'te Batı Hindistan kökenli bir ailenin çocuğu olarak Bombay'da dünyaya geldi. Bhagwati, kendisi gibi ekonomist olan Padma Desai ile evlidir ve bir kızları vardır. Bhagwati'nin kardeşlerinden biri Hindistan yargısının resmi başkanı, diğeri ise ülkenin seçkin beyin cerrahlarından biridir.

Eğitim-Kariyer: Mumbai'deki Sydenham kolejinden mezun olduktan sonra, 1956'da Cambridge'te St. John's kolejinde ekonomi üzerine ikinci bir üniversite diploması alacağı İngiltere'ye seyahat etti. 1961'de Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden "Uluslararası Ekonomi Üzerine Denemeler" başlıklı tezi ile doktora derecesi almaya hak kazandı. Charles P. Kindleberger'in danışmanlığında yürüttüğü doktora tez çalışmasından sonra, 1962'de Hindistan'a geri döndü. Kısa bir süre Hindistan İstatistik Enstitüsü'nde görev yapan Bhagwati, 1962-1968 yılları arasında uluslararası ticaret profesörü olarak Delhi Ekonomi Okulu'nda çalıştı. 1968 yılından itibaren 1980 yılına kadar Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde ekonomi profesörü olarak ders verdi. 1991-1993 yılları arasında Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması genel direktörlüğüne ekonomi politikaları danışmanlığı, 2000 yılında Birleşmiş Milletler politika danışmanlığı, 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütü'nün danışmanlığı görevlerini yürütmüştür. Mayıs 2004'te Kopenhag Konsensüsü projesinde yer alan uzmanlardan biri olmuştur. Bhagwati, şu sıralar İnsan Hakları İzleme Akademik Danışma ve İnsan Hakları Merkezi'nin yönetim kurulu üyesi olarak faaliyet göstermekte ayrıca Columbia Üniversitesi'nde ekonomi ve hukuk profesörü olarak ders vermektedir.

İktisat Bilimine Katkıları: Dış ticaret hadleri üzerine yaptığı ve literatüre "Yoksullaştıran Büyüme" olarak geçen teorisinin sahibidir. Bu teoriye göre bir ülke şiddetli bir dış ticaret politikası uygulayarak mevcut dış ticaret haddini ve tatmin düzeyini terk etmeyi tercih eder ve yeni oluşan dengede eski dengeye göre daha çok üretim yapabilmesine rağmen daha az düzeyde bir tatmin düzeyi yakalar. Dolayısıyla dış ticaret haddindeki artış üretimi arttırmasına rağmen belli bir ölçüde refah kaybına neden olur. Fakirleştiren büyüme gerçek hayatta çok sık rastlanan bir durum değildir. Böyle bir durum gözlemlenmesi durumunda devletler otoritelerini kullanarak örneğin gümrük vergilerini arttırmak veya ihracatı caydırmak gibi politikalarla duruma müdahale edebilir ve dış ticaret artışından kaynaklanan refah kaybını engelleyebilirler. 2004 yılında "In Defence of Globalization" kitabı ile önemli eleştirmenler ve dünya çapındaki pek çok ekonomist tarafından potansiyel Nobel ödülü sahibi olarak gösterilmiştir. Beyin göçünün gelişmekte olan ülkelerde yol açtığı olumsuzlukları gidermek üzere 1970'lerde Bhagwati tarafından göçmenlerin gelirlerinin vergilendirilmesi esasına dayanan bir vergi önerilmiştir. Öneri çeşitli çevrelerde destek bulsa da uluslararası işbirliği gerektiren başka öneriler gibi (örneğin Tobin vergisi) uygulamaya geçememiş, teoride kalmıştır. Genç yaşında bile iktisat literatürüne çok önemli katkılar yapmıştır ve yaşayan en büyük iktisatçılardan biridir. Ülkemizde Devlet Planlama Teşkilatı'nın kuruluşunda danışmanlık yapmıştır ve bir süre Türkiye'de de bulunmuştur. Çok sıkı bir küreselleşme taraftarıdır.